

28/6

Förkortning av böcker

har nyligen generellt fördömts av Sveriges författarförening som ett oerhört övergrepp och en stor kulturfara. Det förståeliga och respektabla motivet till denna aktion är oron för att värdefulla böcker skall presenteras för en bredare allmänhet i förenklat och förgrovat skick. Fru Ingrid Arvidsson har energiskt utvecklat denna tankegång i ett radioanförande. Den färdiga nerbantade boken blir lätt, skriver hon, "en billig, blank, brokig volym, som har mycket litet med originalverket att göra". Till försvar för förkortningarna, huvudsakligen praktiserade i USA, uppträdde vid Författarföreningens kongress direktör Herman Stolpe, chef för Kooperativa förbundets bokförlag, som betonade att förkortningarna i regel gjorts med omsorg och att de möjliggör spridandet av det huvudsakliga i goda böcker till en stor publik. Fru Brita Hebbe, redaktör för Det Bästa, som systematiskt använder förkortningsmetoden och planerar en serie förkortade böcker, har i en artikel i Expressen utfört detta resonemang; hon understryker att förkortningar görs blott med författarnas medgivande, att de utförs med stor varsamhet och att de inte innebär en stympning som förändrar bokens tendens, stil eller väsentliga innehåll.

Det synes oss uppenbart att ovillkorligt utdömande av alla förkortningar av detta slag är rent nonsens. Allt beror på vilka böcker som förkortas och hur de förkortas. Vi har säkert alla med stor behållning läst förkortade böcker, som vi inte skulle ha läst i deras ursprungliga skick: Victor Hugos enor-

ma romaner, "Robinson Crusoe", "Gullivers resor", för att ta några exempel. Några stickprov bland de böcker som förkortats av Reader's Digest i USA — såsom Alan Patons båda romaner — tyder på att man förfar med takt och omsorg. Att författaren skall ge sitt samtycke är självfallet; bäst vore om han alltid toge ansvaret för förkortningen genom att i detalj granska den. Självfallet kan böcker förstöras och till oigenkännlighet förändras genom förkortningar, och det är angeläget att sådana tilltag blir ordentligt beivrade. Men detta självklara bör inte leda till slutsatsen att förkortningar alltid är av ondo.